

ఒక సవరణ

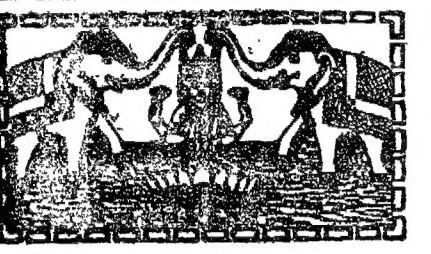
ఆక్టోబరు 21:—

21 వ తేదీ ఆంధ్ర ప్రభుత్వం "ఆంధ్ర హిందూ సేవాసంఘము, కార్యదర్శి, బాన్సువేగుగారి ప్రకారము" అను శీర్షిక క్రింద నాయకులు నిన్న ప్రకారము వచ్చి పెద్దలతో మాట్లాడినట్లును రాను నుండినట్లు తొమ్మిది నూతను ఏకైక పాఠశాల పరిజనలకు ప్రతీక మొసంగబడిననీయు (ప్రకటించబడినది. ఇది జరిగినది నిన్నుండినట్లుగాక చేత్రోలుగా గాన "చేత్రోలు" అని సవరణచేసి ప్రకటించినందువల్లము.

నన్నవనేని వెంకటసుబ్బయ్య.

వాస్తవశి

- శ్రీయవార్తలు
- కొండుతేలిలు సభాపక్షులపేర్లు ప్రకటించబడినవి
- శివసేనా గుప్తాచార్యుల విమర్శ చేయబడినవి
- రాష్ట్రంలో కేరళ
- దాని మూల, చుక్కలారాగల సమావేశము
- సభ్యులు
- కాంగ్రెస్ పక్షం ప్రకటించబడినవి
- పి. సి. రామయ్య ఉపసభ్యులు
- శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారి కవిగండ
- పెండేరు మొదలగునవి
- తెలంగాణలో సంస్కృత సభాసభలు, ఒకటి
- సభాపక్షులు
- తెలంగాణ కమ్యూనిస్టు పార్టీ
- ప్రారంభము

ఆంధ్రపత్రిక

1932 సం. అక్టోబరు నెల 24-వ తేదీ సోమవారము

మూడవ

కొండుతేలిలు నాటకము

ఇంతవరకు రెండు కొండుతేలిలు నాటకములు జరిగియుండెను. మొదటి ప్రమాణములో కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల కనే ప్రాతినిధ్యము లేకపోయెను. రెండవ సమావేశము జరుగుటకు పూర్వము గాంధీ-ఇర్విన్ బడంబడిక జరిగి, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు ఈ సమావేశమునకు వెడలవలసిన అర్హత మొనగలరని. కాని ఫలము లేకపోయెను. చాలకాలము వ్యర్థ ప్రసంగములతో కాలము గడచెను. దేని నిమిత్తమై యీ సమావేశము కూర్చబడెను. అందుకు సంబంధించిన ముఖ్య ప్రశ్నలను విచారించుట కాలవ్యయము జరిగి, స్వల్పవిషయములను చర్చించుటతో ప్రొద్దుపుచ్చబడెను. ఇందుకుగాను, గాంధీ మహాత్ముడు తన ఆశాభంగమును బహిరంగముగ వెల్లడించెను. కాని, సమావేశము ముగియబోవునపుడు, రక్షణశాఖ అధికారియుగ చర్యలపై, వీరి నిర్ణయము నురియ్యక సమావేశమునకు విడిచిపెట్టబడెను. కొండుతేలిలు సమావేశము ప్రారంభముగాగనే, ఇంగ్లండులో ఎన్నికలు జరుగుటయు, లేబరు ప్రభుత్వస్థాపనమున కన్పర్యేటిత ప్రభుత్వము జాతీయ ప్రభుత్వపు రూపముతో పరిపాలన భారమున హించుటయు, తీవ్రకన్పర్యేటితవాద యగు సర్ సామ్యూయల్ హోరుగారు ఇండియామంత్రిమై గాంధీ-ఇర్విన్ బడంబడికవలన గలిగినలాభమును సమ్మతములయి, అర్థి నెన్నుప్రయోగము జరిగి, ప్రధాననాయకులు నిర్బంధింపబడుటయు జరిగెను. అప్పటినుండియు కత్తి లేని నిర్బంధములు యథేచ్ఛ గ సాగుచు, దేశమును సంక్షోభమున ముంచినవి. దీనినుండి దేశమును తప్పించుటకు ప్రాజ్ఞులు హిందూదేశమునందును ఇంగ్లండునందును కూడి నలిపిన ప్రయత్నములు వ్యర్థమయ్యెను. అర్థి నెన్నుకాలము ముగియగానే, సమగ్రముగ అర్థి నెన్ను ప్రయోగింపబడెను. ఇదియు నిష్ఫలమగుటచే, అర్థి నెన్ను శాశ్వతచట్టమునందు పొందుపరచ

బడి, భారతశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడెను. దీని కనుగుణముగ పంజాబ్, నయ్యక్తరాష్ట్రములు, సరిహద్దు రాష్ట్రము మున్నగురాష్ట్రములలో ఇట్టి అర్థి నెన్నుచట్టములు ప్రవేశపెట్టబడి, రాజ్ పురాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య మొలులందునో దాని స్వరూపమును వెల్లడి చేయుచున్నది. ఇంతకన్నను పిపాదకరమగు పరిస్థితులు వేరుండవు. నయ్యక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి టిట్టి చట్టమును ప్రవేశపెట్టనిశ్చయించి, తమనిమిత్తమేగాక రాజ్ పురాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి లాభముకొరకు గూడ ఇట్టిచట్టము గావించబడుచున్నదని, చాటిరి. రాష్ట్రములలో స్వపరిపాలనము ప్రవేశపెట్టబడిన పిమ్మట నయనను, తీవ్ర నిర్బంధములు తొలగునను నాకే తీరుండ జేయబడుచున్నది. పంజాబ్ ప్రభుత్వము వారుగూడ, తాము ప్రవేశపెట్టబోవు అర్థి నెన్నుచట్టమును ప్రచురించిరి. వారంటు లేకుండ అరెస్టుచేయుటకును, అనుమానింపబడినవారి సంఘమును నరికట్టుటకును, ఇందుకు భిన్నముగ నడిచినవారిని రెండుసంవత్సరములవరకు శిక్షించుటకును, ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రమును సంతనుగాని, దానిలో నేభాగము నయిననుగాని, ప్రకటించబడిన ప్రదేశముగ జేయుటకును, ప్రభుత్వమువారి కీ అర్థి నెన్నుచట్టము అవకాశ మిచ్చుచున్నది. సరిహద్దురాష్ట్ర శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడిన అర్థి నెన్నుచట్టమును ప్రకటించి నిధులనేకవిధముల ప్రతిఘటించిరి. పెక్కు సవరణలు ప్రతిపాదించిరి. కాని వీనిలో ముఖ్యమయిన వానిని వేనిని ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపకపోయిరి. తుదకు ఇతరకాలమున తగ్గింపవలయునని తెలిపిన కోర్కె గూడ నిరాకరింపబడెను. అర్థి నెన్ను చట్టములలోని నిబంధనలు మిగుల తీవ్రముగ నున్నవని, ప్రభుత్వ వ్యభిచారి కన్పించునట్లుగా రంగీకరించెదరు. కాని, వీని నేమూత్రము నడలించినను చట్టపు పలుకులను తొలగునని, వీరు భీతిజూపిరి. నిజమే. తీవ్ర నిర్బంధములను విధించదలచినవారికి, సామ్యూయల్ మొలుల రుచించున? ఈరీతిని వివిధ రాష్ట్రములలో అర్థి నెన్ను చట్టములు ప్రవేశపెట్టబడుట జరుగనున్నది. భారత శాసనసభలో నవంబరు నెలలో అర్థి నెన్ను చట్టము శాసనము గావించబడును. ఇట్టి తీవ్ర నిర్బంధశాసనములు హిందూదేశమున నిర్బంధపడుచున్న సమయమున ఇంగ్లండులో మూడవ కొండుతేలిలు ప్రహసనము జరుగబోవుచున్నది. సంస్కరణముల విచారణ కింతకన్నను అనుకూలవాతావరణము వేరుండదు. కొంతకాలముక్రిందట, కొండుతేలిలు నాటకముతో పనిలేదని, హోరుగారు ప్రకటించిరి. దీనికి నిగిసి, మితవాదనాయకులు నలహాసంఘమునందు తమ సభ్యత్వములను మానుకొనిరి. పిమ్మట నీ సంఘము రద్దుచేయబడెను. కొందరును తప్పిరచుటకుగాను, లండనులో మూడవ కొండుతేలిలు సమావేశము జరుగునని తెలుపబడెను. నిన్నటిదినము ఈ సమావేశము గూర్చి తెలుపబడిన ప్రకటనము ప్రకారము, సంస్థానములకు పండ్రెండుమందియు, బ్రిటీషు ఇండియాకు పదునెనిమిదిమందియు సభ్యులు నియమింపబడిరి. సంస్థానప్రతినిధుల సంఖ్య లింకను వృద్ధిగావచ్చును. ఏలన రివా, తిరువాన్కూరు సంస్థానములు గూడ తమతమ ప్రతినిధులను పేర్కొనవలయునని కోరబడెను. ఇంతకు పూర్వము సంస్థానాధీశులు ప్రతినిధులుగ వెడలిరి. ఈ పర్యాయము సంస్థానాధీశులు తమ మంత్రులను మాత్రము పంపుచున్నారు.

సంస్థానాధీశులు స్వయముగ వెడలుటకు వారు ప్రోద్బలపరచబడిరి గాని, వారందు కంగీకరింపలేదని ప్రభుత్వ ప్రకటనముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. తమదివానులు సరిహద్దుదారి వీరెంచెయిందును. అది సంస్థానాధీశుల సంకల్ప మగుటచే, ఆవిషయమై వితర్కింప నవసరములేదు. కాని యీసమయమున నయినను సంస్థానప్రజల ప్రతినిధు లాహ్వానింపబడి సచో మేలుగ నుండిడి. సంస్థానప్రజల తంతకాలమునుండియో ప్రాతినిధ్యము గోరుచుండిరి. కాని వారికోర్కె ఇప్పుడు గూడ నిరాకరింపబడెను. ఇక బ్రిటీషు ఇండియాపక్షమున నాహ్వానింపబడిన ప్రతినిధుల నాములు గాంచిన, ఎట్టివారి కయినను వింతగలుగకమానదు. ఇంతకు పూర్వము రెండు కొండుతేలిలుసమావేశములలోను, శ్రీలకును, కార్మికులకును ప్రాతినిధ్యమియ్యబడెను. ఈపర్యాయము అట్టి ప్రాతినిధ్యము అనవసరమని, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు రెండుట కేమికారణముగలదో తెలియదు. శ్రీలును, కార్మికులునుగూడ ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు విముఖులుగ నుండుటచే, ఇట్టివారు కంటకులుగ నుండురని, హోరుగా రెంచెయిందురు. కాంగ్రెసు పూర్తిగ బహిష్కరింపబడుట ఆశ్చర్యముగాదు. గాంధీమహాత్ముని ఉపవాసనివృత్తి ముగి, సాంఘికనిర్ణయమునందు నిన్ను జాతులకు సంబంధించినభాగము తొలగింపబడెను. ఆపిమ్మట కాంగ్రెసుకును ప్రభుత్వమువారికిని రాజీ గురున సన నాకేను మితవాదనాయకులు వెల్లడిచ్చిరి. అందుకుగాను, సప్రా, జయకరు, కంబ్రా మున్నగు మితవాదనాయకులు గాంధీమహాత్మునితో సంప్రదించియుండిరి. కాని, మహాత్మునితో సంప్రదించు లాపి వేయబడెను. పిమ్మట దేశముందన్ని భాగములందుండియు, మహాత్ముని విషయప్రశ్ననేక ప్రతిస్పందించెను. వివిధసంఘముల వారును, వివిధరాజకీయ పక్షములవారును గూడ ఈ విషయమై పట్టుదల జూపిరి. కాని వీరందరి కోర్కె నిరాకరింపబడెను. బ్రిటీషు ప్రభుత్వములకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు, ప్రాధికార లాస్సీ మున్నగు వారు, మహాత్మునికి సాకార్యముల నొసగనిచో, సప్రాజయకరుగార్లుగూడ కొండుతేలిలు సమావేశమునకు రాగూడ దని విన్నవించిరి. మహాత్ముని ప్రతినిధులలో జాతీయవాదులు కలికమున కయినను కానరాదు. ఇటీవల ప్రత్యేకనియోజకవర్గములను విడనాడుపద్ధతిపై జాతీయ పక్ష మహాత్మునియలకును, తదితరపక్షమువారికిని మధ్య లక్ష్మీలో ఒడంబడిక కుదిరెను. కడపటివారికి కాంగ్రెసుతో నెట్టిసంబంధము లేదని, హూరానా మోక తాలిగారు ప్రకటించిరి. అయినను ఇట్టి రాజీగూడ పనికిరాదను మహాత్మునియ ప్రముఖులగు, సర్ ఇక్ బల్, గజ్డపీ, డాక్టరుపడల్ అహమ్మద్ ఖాను, జుఫ్రల్లా ఖాను, ఆగాఖాను ప్రభృతులు కొండుతేలిలు సమావేశమున కాహ్వానింపబడిరి. జాతీయపక్షమువారితో రాజీనామీయవా రెవరును ఆహ్వానింపబడరయిరి. ఇంతవరకును అధికారవర్గమున కత్యంతప్రియులైన, మోకతాలిగారుగూడ బనికిరాకపోయిరి. వీరు నలిపిననెరము, జాతీయమహాత్మునియ పక్షమువారితో సంప్రదించి యుండుటచే. పూర్వపుసమావేశమున కాహ్వానింపబడిన సర్ ఆలీ ఇమాము గా రిపర్యాయము బహిష్కరింపబడిరి. అన్నిటికన్నను వింత ఏమను, మహాత్మునియ ప్రముఖులగు జిన్నాగారు ఆహ్వానింపబడరయిరి. వీరు లండనులోనే నివసించుచుండుటచే, వీరు సులభముగ కొండుతేలిలు సమావేశమునకు వచ్చి

యుండివారు. కాని వారుగూడ బహిష్కరింపబడిరి. వీరికి గూడ జాతీయ భావములు కొలదిగనంటియుండుట దొనమయ్యెను గాబోలు. జిన్నాపక్షమునకు ముగ్గురు ప్రతినిధులు నియమింపబడిరి. సర్ పాత్రో, రామస్వామి మొదలి గార్లలో ఎవరో ఒక్కరుమాత్రమే నియమింపబడెదరని, యూహించబడెను గాని, ఇరువురుగూడ నియమింపబడిరి. వీరు గాక బాబ్లీ రా బా గారు గూడ జిన్నా పక్ష ప్రతినిధిగ నియమింపబడిరి. మితవాదులకు పూర్వసభలలో అధిక ప్రాతినిధ్య మొనగబడెను. కాని, యీ పర్యాయము వీరి తరపున సప్రా జయకరు జి హంగీరు గార్లు మాత్రమే ఆహ్వానింపబడిరి. లండనులో శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు లేని సభ యుండిడి గాదు. వారు జబ్బుగ నున్న కారణమున, వారు పదలీచేయబడిరి. మితవాదపక్ష సమావేశమున కధ్యక్షులై తత్వజ్ఞనాయకులుగ నున్న చింతామణిగారు పదలీచేయబడిరి. ప్రాయశః వీరు తీవ్రవాదులని ఎంచబడి రేమో తెలియదు. రాముడు లేని రామాయణమువలె, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు లేకుండ స్వరాజ్యవిధానమును నిర్బంధ నెంచుట, పరిహాసాస్పదముగ తోచకమానదు. లేబరుపక్షనాయకులగు లాన్సుబరీగారి లోపముగూర్చి రూటరుతో ముచ్చటించుచు, గాంధీమహాత్ముడు లేకుండ ఇట్టి సమావేశమును గూర్చుట, నిర్లక్ష్యమనియు, గాంధీ-ఇర్విన్ ఒడంబడిక జోలు ఒడంబడిక నీ సమయమున గురుర్న కొనినచో, పరిస్థితులునుకూలించెడి పనియు, నుడివీరి. జిన్నాగారు తమ ఆశాభంగమును చెలుపుచు, రాజ్ పురాండుతేలిలుసమావేశములో ఒడంబడిక కుదురుటకు సాధ్యపడదనియు, ప్రభుత్వమువారు తమ ఉత్తరువును ప్రజలపై జొప్పించుట మాత్రము జరుగుననియు, సంస్థానప్రతినిధులతో ఒడంబడిక కుదురునని తోచదనియు, బ్రిటీషు ఇండియా ప్రతినిధులమధ్యగాని, ఇండియా ఇంగ్లండులమధ్యగాని, ఒడంబడిక కుదురుట అసాధ్యమనియు, కాంగ్రెసు బహిష్కరింపబడుటచే అనుకూలపరిష్కారము కుదురుట దుర్లభమనియు, నుడివీరి. అత్యంతమితవాదులును, గాంధీ మహాత్మునిపట్ల సహజ నిరసభావముగలవారు సగ సర్ చిమకలలో సెరల్ వాడుగారు గూడ, కొండుతేలిలుసమావేశ ప్రతినిధులనాములుగాంచి, మిగుల ఆశాభంగమును చెలిపిరి. మితవాదులలో చింతామణి శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు లేనందుకును, అంతస్పృహమునకు ప్రతికూలురగు మహాత్మునియనాయకులను మాత్రమే ఆహ్వానించినందుకును, లండనులోనున్న జిన్నాగారిని పదలీచెదనిందులకును, సంస్థానప్రతినిధిగ సర్ హాస్కరుగారిని పిలువనందుకును, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు వచ్చుట కవకాశము కల్పించబడనందుకును, సెరల్ వాడుగారు విచారము నూపిరి. ఇట్టివారు గూడ ఆశాభంగం లైసపుడు, ప్రతినిధుల నియామక మేపక్షము వారిని తృప్తిపరచ జాలదని, తేటతెల్లమగుటలేదా? ఇట్టిసమావేశ మేమి చేయగలుగును? దీని కార్యక్రమ మేదియో ఇంతవరకు నిర్ణయింపబడ లేదు. సభ రహస్యముగ జరుగునట్లుగాని, బహిరంగముగ జరుగదల. పెద్దసభను నిలుచుచో నిర్ణయములు త్వరితముగ జరుగవలెదగాన, చిన్నసభను బిలిచి రని, సూచించబడినది. కాని దీనియందు డయినను దేశ నాయకులెవరును ఆహ్వానింపబడక పోవుట జూడ, ఇట్టిసభ నిరుపయోగ మగునని, తెలుప

నక్కరలేదు. ఏదియో యొక్కరితని హోరు ప్రభృతులు తలపెట్టిన నిర్ణయములకు రాజ్ పురాండుతేలిలు సమావేశము తల యూహించునట్లుల జేయుటకు దప్ప ఈ సమావేశమువలన వేరొక ప్రయోజనముచేకూరదు. ఇట్టి కొండుతేలిలుసమావేశ నిర్ణయములకు హిందూదేశము అంగీకారము జూపునట్లు వ్యర్థపుటూహ దప్ప వేరుగాదు. కాంగ్రెసుతో నేడు గాకున్న రేయినను పాలకులు సమాధానము గుదుర్చుకొనక తీరదు. కాని ఆలస్యము జరిగినకొలదిని, సమాధానావకాశము దొలగుట సహజము. వార్ల మొంటు ప్రతినిధుల నియామక మింకను వెలువడలేదు. అందుగూడ కన్పర్యేటిత పక్షప్రాతినిధ్య మత్యధికముగ నుండు పని యూహించవచ్చును. ఇట్టి సమావేశము వ్యయ పాతకమగుట దప్ప హైందవ సమస్యను పరిష్కరించుటకు తోడ్పడునట్లు ప్రభుత్వ వేరుగాదు. కాండుతేలిలు సమావేశమునందు కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యము లేనందుకు అసమ్యక్తివాదులు, వాణిజ్యసమస్య పరిష్కారమునందుగాని, వాణిజ్యసమస్య పరిష్కారము గాంచదనియు, రాజ్ పురాండుతేలిలు సమావేశమునందు అన్ని పక్షములకును ప్రాతినిధ్య మొనగినగాని, ఇట్టి సమావేశమును గూర్చుట, నిర్లక్ష్యమనియు, గాంధీ-ఇర్విన్ ఒడంబడిక జోలు ఒడంబడిక నీ సమయమున గురుర్న కొనినచో, పరిస్థితులునుకూలించెడి పనియు, నుడివీరి. జిన్నాగారు తమ ఆశాభంగమును చెలుపుచు, రాజ్ పురాండుతేలిలుసమావేశములో ఒడంబడిక కుదురుటకు సాధ్యపడదనియు, ప్రభుత్వమువారు తమ ఉత్తరువును ప్రజలపై జొప్పించుట మాత్రము జరుగుననియు, సంస్థానప్రతినిధులతో ఒడంబడిక కుదురునని తోచదనియు, బ్రిటీషు ఇండియా ప్రతినిధులమధ్యగాని, ఇండియా ఇంగ్లండులమధ్యగాని, ఒడంబడిక కుదురుట అసాధ్యమనియు, కాంగ్రెసు బహిష్కరింపబడుటచే అనుకూలపరిష్కారము కుదురుట దుర్లభమనియు, నుడివీరి. అత్యంతమితవాదులును, గాంధీ మహాత్మునిపట్ల సహజ నిరసభావముగలవారు సగ సర్ చిమకలలో సెరల్ వాడుగారు గూడ, కొండుతేలిలుసమావేశ ప్రతినిధులనాములుగాంచి, మిగుల ఆశాభంగమును చెలిపిరి. మితవాదులలో చింతామణి శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు లేనందుకును, అంతస్పృహమునకు ప్రతికూలురగు మహాత్మునియనాయకులను మాత్రమే ఆహ్వానించినందుకును, లండనులోనున్న జిన్నాగారిని పదలీచెదనిందులకును, సంస్థానప్రతినిధిగ సర్ హాస్కరుగారిని పిలువనందుకును, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు వచ్చుట కవకాశము కల్పించబడనందుకును, సెరల్ వాడుగారు విచారము నూపిరి. ఇట్టివారు గూడ ఆశాభంగం లైసపుడు, ప్రతినిధుల నియామక మేపక్షము వారిని తృప్తిపరచ జాలదని, తేటతెల్లమగుటలేదా? ఇట్టిసమావేశ మేమి చేయగలుగును? దీని కార్యక్రమ మేదియో ఇంతవరకు నిర్ణయింపబడ లేదు. సభ రహస్యముగ జరుగునట్లుగాని, బహిరంగముగ జరుగదల. పెద్దసభను నిలుచుచో నిర్ణయములు త్వరితముగ జరుగవలెదగాన, చిన్నసభను బిలిచి రని, సూచించబడినది. కాని దీనియందు డయినను దేశ నాయకులెవరును ఆహ్వానింపబడక పోవుట జూడ, ఇట్టిసభ నిరుపయోగ మగునని, తెలుప

బుద్ధితోను జూచి వారియందలి భక్తి విశ్వాసముల బ్రకటింపచుంటిమి వీరేశలింగమువారి వద్దంతి ప్రతి వర్షము జరుగుచున్నది. చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహముగారి వద్దల్లి పూర్తి యుత్సవమున వారి గ్రంథములు వది సంపుటములు గముడింపబడినవి. వడ్డాది సుబ్బారాయకవిగారికి వారము దినముల క్రిందట నువర్ణ కంకణము బహుమానముగ నర్పింపబడినది. తిరుపతి వేంకట కవులలో మిగిలిన వేంకట కవిగారికి బృందావన పురమున పట్టినంతపుర పూర్తి యుత్సవము కొలదికాలములో జరుగవై యున్నది. ఇప్పుడు మనము కవిసారస్వతాదు శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారికి కవిగండ పెండేర యుత్సవము జేయుచున్నాము. ఇట్లు మన కవీశ్వరులను సముదితముగ బ్రస్తుతకాలములో గౌరవించుచునే యున్నాము. శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు ఏబది సంవత్సరముల నుండియు ఆంధ్ర సారస్వత సేవ సలుపుచున్నారు. అత్యంత రావుగారు చెలిసినట్లుల వీరు వేదమున బరించి, శ్రాతము నభ్యసించి, గీర్వాణము నకవిత్వము చెప్ప నారంభించి, పిమ్మట ఆంధ్రవాణీ సేవయందు నిమగ్నులై యుండిరి. వీరు సారస్వతపత్రికలను నిర్వహించి, బహువిద్యాగ్రంథరచనకు బూనియుండిరి. వీరి ప్రయత్నములలో, కెల్ల నత్యంతస్పృహ మయినది, ఆంధ్ర మహాభారతము నాంధ్రభాషయందు అనువదించుటయే. సంస్కృతభారతము యొక్క గౌరవము చెడకుండ, దానిని సలలితమగు నాంధ్ర భాషలోనికి అద్భుత కవిత్వ భారతో భాషాంతరికరించి, పంచమ వేదమగు భారతమునందలి విశేషముల సన్నిటిని ఆంధ్రభాషలోనికి తెచ్చుటలో, కవిరాజుగారు ఆంధ్రసారస్వతమునకు మహాత్మేన నలిపి రచుటకు నందియులేదు ఇట్టి వారిని గౌరవించుట, ఆంధ్రభాషను గౌరవించుటయే యగును. రాణ్యపాండ్రవరమున జరిగిన సన్మానసభ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు పుట్టిన రోజుననే జరిగియుండుట గొప్ప విశేషము. వీరికి పరమేశ్వరుడు దీర్ఘాయురారోగ్యములొసంగి, సారస్వత సేవసలుపుట కధిక ప్రోత్సాహము నొసగు గాక యని ప్రార్థించెదము. అఖిలభారత స్వదేశీ ప్రకర్షనము: ఆచార్యరాయగారి ఉపన్యాసము నిన్నటిదినము కరాచీలో ప్రారంభమయిన ఆఖిలభారత స్వదేశీ ప్రకర్షనమును ఆచార్య ప్రభుల్లచంద్ర రాయగారు ప్రారంభించి, అద్భుత ప్రసంగము గావించిరి. పాశ్చాత్యనాగరికమువలన, భారతీయులలో గలిగినమార్పులను వివరించుచు, వారు ఉభయభృష్టు లేటులయి రోచాటిరి. పాశ్చాత్యరీతిల సనన రించుచు భారతీయులు అనవసరముగ ద్రవ్యమును వెచ్చించుట కలవాటబడిరి ముఖ్యముగ ఆంగ్లేషమున విద్య సభ్య సింది, యీ దేశమున కరుదెంచినవారిలో ఈలోప మధికముగ గనిపించుచున్నది. విదేశీపునరకులతో భారతీయ గృహములు నిండివుచ్చుచున్నవి. కాని, యంత్రనాగరికము, పాశ్చాత్య దేశములందు గూడ నిరుపయోగమై నిష్ఫలమై, నిరుద్యోగవ్యాప్తి కారణ మయినది. అట్టి నాగరికమును భారతీయు అవలంబించుచో, కలుగనున్న యనర్థములు మిక్కిలమగును. ఆచార్యరాయగారు ప్రసిద్ధిగాంచిన ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులయ్య, యంత్రనాగరికమువలన గలిగిన చెడుగులను చక్కగ గ్రహించి, గృహపరిశ్రమల ద్వారా హిందూదేశ పునరుద్ధరణమునకు బూనుటకు నిశ్చయించిరి. హిందూదేశ

కావున పట్టెటూళ్ల చేరవలసియున్నది. పట్టెట
సాయమును ఆశ్రయింపవలసి యున్నదని నేను

అనురాగం నందినీపాక బొంబాయి ను వాడు.

శ్రీ మల్లకార్జునస్వామివారి ఆలయమునకు
శ్రీశైల మహాక్షేత్ర జ్యోతిర్లింగ నిధి
శ్రీశైల చరిత్ర సంగ్రహము
 వెల రూ. 1 కి రు 1-0-0.
 ప్రతిపుస్తకమునకు రు. 1 మొదల టిక్కెట్టుగూడ బహుమానము
 పాఠ్యం రామయ్య, టి. ఆర్. శ్రీనివాసమూర్తిగారు
 శ్రీశైల పరిపాలన సంస్థానము, టి. ఏ. ఎం. టి. కార్యదర్శి
 శ్రీశైలము (హిందూజాతీయ) శ్రీశైల జ్యోతిర్లింగ నిధి, కర్నూలు.

India Equitable Insurance Co., Ltd.,
ఉదాహరణము
 వయస్సు 25. ఇన్సూరెన్సు మొత్తము రు. 1000
 ప్రతివేలకు చెల్లించవలసిన ప్రీమియము రు. 2-6-0
 మరణము సంభవించునట్టి కంపెనీవారు తర్రాణ మిమ్ము
 మొత్తము లాభము సహా రిమార్కు రు. 1250-0-0
25 సంవత్సరములెగాక ఇతర వయస్సులకుగూడ
కట్టి పాలిసీలు గలవు

ఇండియా ఈక్విటబుల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.
 (స్థాపితము 1908)
 43, హాల్స్రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు పోస్టు, మద్రాసు.
 ఆచంట జానకిరామ్. బి. ఎస్. సి.
 సైక్లెట్, ఆంధ్రా బ్రాంచి
 గవర్నరుజేట్, బెజవాడ
 గాని
 డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీకవి. బి. ఏ. ఎం. బి. ఆంధ్ర సి. ఎం.
 మేనేజింగు డైరెక్టరు.
 43, హాల్స్రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు పోస్టు
 మద్రాసు గాని ప్రాయశఃలేన.
 ఆంధ్రదేశమున అన్ని ప్రాంతములలోను ఏ టెక్స్టు కావలెను.

దీ పా వ లి కి !
కొత్త
రకముల
స్వదేశీ
దుస్తులు
విరివిగా
వచ్చియున్నవి.
మీకు కావలసిన
వాటికొరకు
జనరల్ స్వదేశీన్ లిమిటెడ్.
చెన్నపురిలో స్వదేశీయనిధుల వత్తమును పొందిన
గొప్ప స్వదేశీ దుకాణము
నిగిరి ఎస్టేట్ : మద్రాసు
 అగ్నిమాంకము. కె. భాగ్యం ఆయ్యంగార్.

సోవియటులు
బ్రిటిష్ ప్రభుత్వవైఖరి
 నెల్లీ చాంబర్లెనుగారి ప్రకటనము
 లండన్, ఆక్టోబరు 20:—
 కనడాలో మునుము కొన్ని యేర్పాటులను చేసి
 కొంటిని. ఇంకాక చేతపు త్రే భుక్త్యు ము వా రు
 వాటిని వారేమను చేయబడుతున్నారని యుద్ధ
 కించముగూర్చు. మనకు ప్రభుత్వము నిర్ణయించు
 బస మున నేలను పీయడం ప్రారంభించారు. అట్లు
 గాకున్న, రెగిడర్లకు తీసికోవలసి వచ్చుననుచు
 కామన్వెల్త్లో నెల్లీ చాంబర్లెనుగారు సోవి
 యటులపట్ల బ్రిటిష్ ప్రభుత్వవైఖరిని చెప్పి డివైసి.
 (రు. ప్ర. కం. కా.)

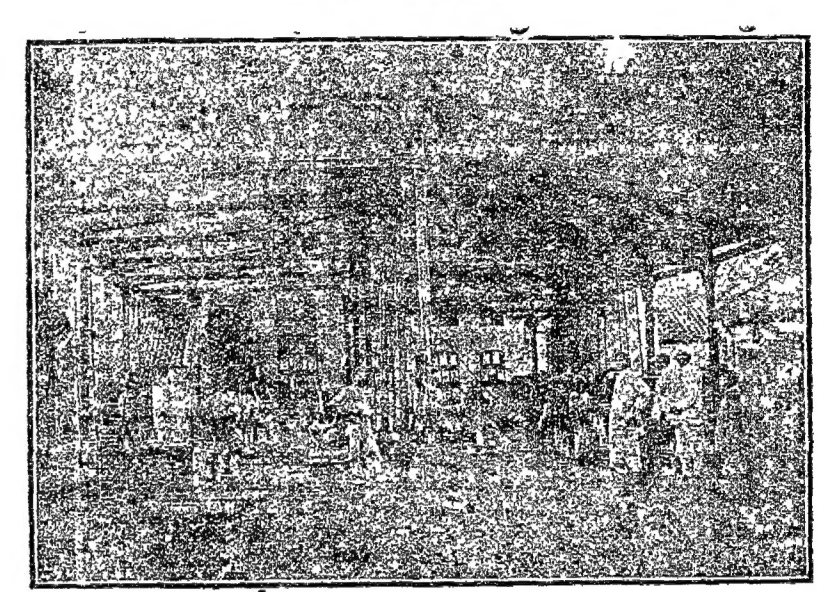
అంతర్జాతీయ వెండి సభ
 సెనెటరు బోరాగారు
 తక్కువ, ఆక్టోబరు 21:—
 అమెరికా అధ్యక్షులకు పోటీ చేయుచున్న
 అధ్యక్షుల తిరుగుతున్న బహిరంగముగ అంతర్జాతీయ
 వెండి సభకు ఆహ్వానమును జ్వలించుచు
 బుర్రే బోరాగారు (నెల్లీ చాంబర్లెనుగారు) ప్రకటించిరి.
 (రు. ప్ర. కం. కా.)

ఆస్తి యా పార్లమెంటులో
 సిరాబుడ్డు లెగిడరులు
 వియన్నా, ఆక్టోబరు 21:—
 ఇటీవల కిమ్మలెంగు పార్లమెంటు జరిగిన అల్లరి పం
 ద్యమున మున్ను చనిపోయి, 10 మందికి బలము
 గు గాయములు తగిలెను. ఆవియమును ఆస్తి
 యా పార్లమెంటులో చర్చించు బుర్రే సభ్యులు
 తన వాదమును ఇతరులకు నచ్చజేయుటకు సిరా
 బుడ్డుల పట్టులపై ప్రయోగించెను. సోమవారమున
 క్రాంతిమగ్నములను ప్రభుత్వవిధానమును
 తీవ్రముగ ఖండించెను. కాని బోలిషిస్టు మూల
 ను మట్టాడవడమే ప్రధానావేశముగా ఇతరుల
 ఆశ్చర్యము. సోమవారమున డిమాండ్లు మూడు
 రు మాడ అదేరెని ప్రభుత్వ విధానమున. కాని
 వివాద సభ అంతరము గల్గిపోయెను. అల్లరి వెల
 తలకు చేత వాళ్ళు చేసిరి.

జెకోస్లావియా నూతన
ప్రభుత్వము
 ప్రాగ్, ఆక్టోబరు 21:—
 జెకోస్లావియాలో కొత్త ప్రభుత్వ మేర్పడి
 న. బాడెన్బర్గ్ పీటరుగారు ప్రధానావేశముగా.
 (శ్రీ ప్ర. కం. కా.)
న్యూజిలండు ప్రతినిధిసభ
 అట్రావా బడంబడిక నామోదించుట
 వెస్ట్మిన్, ఆక్టోబరు 21:—
 అట్రావా బడంబడికలను ఏక గ్రీనియన్ న్యూజి
 లండు ప్రతినిధిసభవారు ఆమోదించిరి.
 (రు. ప్ర. కం. కా.)
ప్రీవీ-మతగురువు
 వదల్చుట గురించి
 లండన్, ఆక్టోబరు 21:—
 ప్రీవీ-మతగురువు జేబునుగారిని వద
 ల్చుట గురించి వారికి సోదా ధిని తొలగించిరి.
 (రు. ప్ర. కం. కా.)
 వెండి సమన్వయగూర్చి హామర్ గారు
 తంజినంపుట
 బుట్టిపాంటానా (అమెరికా), ఆక్టోబరు 20:—
 వెండి సమన్వయగూర్చి ప్రభుత్వమువారి అభి
 ప్రాయమును అన్వేషించు హామర్ గారు రివల్వి
 కనుకు కంటి పెరిగిరి చెలియుచున్నది. ప్రపంచ
 ఆర్థిక మహాభయముకై కార్యక్రమమును వెండి
 సమన్వయగూర్చి ప్రార్థన విరాంతులమును వివ
 యమునా-వేల్పువలెనని హామర్ గారు తెలి
 యజరచిరి. మరెవరు సుదకు వెండి సమన్వయగూర్చి
 చర్చించుట గాను ఆ విషయము కృషి చేయుచు
 న్నవారిలో కొంతమందితోడ ప్రతినిధులగ
 అన్వేషించుట ఆవసరము హామర్ గారు చెలిరి.
 (శ్రీ ప్ర. కం. కా.)

ఆఫ్ఠరణములు
 మరియు
వెండిసామానులు
నాసాలాల్ అందుకో.
216 చైనాబాద్, మద్రాసు. 2
 గొప్ప తగ్గింపులు
 ధర తగ్గించు మొదలు రు. 3-కి
 నాడు తగ్గించబడినది. 5 సంవ
 త్సరములు పూర్తి యొగవలను
 వదిలించుటకు వచ్చి మూలం
 బడినది. ఇట్టి తగ్గింపు
 బాగు నొందాడేమోలేదు యే
 విధమైన తీవ్ర గడియారము
 కూడ వచ్చెను. చక్కని వది
 తమముగిరి, సమయగంటలు తెలిపి, మునుకు
 అందుకు నుండును. గత సంవత్సరము ప్రాంత
 విడుదలయెను. ధర తగ్గించబడినది. వెండి
 నికల్-కేసు రు. 3-కి, 50 గాను పూర్తివేయబడిన
 కేసు రు. 4-కి, వారేమి. 8 గడియారములు
 తెచ్చించినవారికి పోస్ట్ ప్యాకెట్ అందినది.
 ప్రతియొకరినామెలు సింగ్లె-లేక తగ్గింపు
 కొరకెడి వందలమును. వివరములు:—
 Upper India Goods Trading Co.,
 Post Box. 6821, Calcutta.

జమీన్ రైతులకు మనవి
జమీన్ రైతు వారము
 జమీన్ రైతులకు పరిష్కారమును మామన్వ మెనది. తెలంగాణములోనే ప్రకటించ
 బడిన ఏకైక లాభము సమరణ చట్టపు నివేదిక రైతులకు తీరిన యవకార మొనర్చుచున్నది.
 ఈ చట్టము కాపాడునట్లే రైతులకు కాపాడునట్లుకు నిలబడును.
 కావున జమీన్ రైతు లందఱును ఆక్టోబరు 23 తేదీనకు 30 తేదీనకు గల "జమీన్
 రైతు వారము"నిందు ప్రతిగామునును నిరసనపట్టలను జరిపి ప్రభుత్వపు నియమ ప్రతినిధి
 వలసినదిగను, రైతులెల్లు నామోదించబడినదిగను కాపాడునట్లును ప్రార్థించును తీర్మా
 నముల గానింది ప్రభుత్వముగారికిని, వారాధికారికును వందగోరెదము. రైతావరైతులు
 గూడ అట్టిసభలను జరిపి సోదరజమీన్ రైతులయొడ, సానుభూతి జూరక ప్రార్థన.
 జమీన్ రైతు లీ-మయమున ను పేక్ష విహించునో కావలెనని నావదివా అనుచునని
 విన్నవించుచున్నాము.
 వేమవపు రామదాసువంతులు, టి. వి. సుందరచరదులు,
 అధ్యక్షులు. సంయుక్త కార్యదర్శి,
 ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతు మహాసభసంఘము

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్కసి,
లిమిటెడ్.

 43, హాల్స్రోడ్డు మాంటూరోడ్డు పోస్టు, మద్రాసు
 కాశ్మీరమునకు నమనంది చేయుచు ఆయుర్వేదము దోషములను పుట్టినిల్లు
 డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీకవి. బి. ఏ. ఎం. బి. ఆంధ్ర సి. ఎం.
 ధి ప్ర గ్గ గారి చే స్థాపించు వది నది.
 ప్రసిద్ధమైన కుండి బోషధులను వాడి చూడుము
 1. చేచనవటి:—ఉదయమునగాని, రాత్రి వంతునాపునప్పుడు గాని, కొంచెం పాయ
 మతోగాని, వేడినీళ్ళలోగాని వడపుచుట్టి 1 మొదలు 3 మాత్రల
 వరకు తీసికొని 4, 5, వికచము లనును. ఆకలియు, జీర్ణకలియు,
 పుద్గిగును. ఏడాదిలోపల దిద్దలకు పగముచూరవలెను.
 వెల 1 పా 0-8-0
 2. క్రెస్ట్ లేవ్వము:—రైతులకును, రుచియైన వలకు. మలబద్ధము గలవార
 లకు మంచిమందు. అనుదినము ఉపయోగపడవలెను. ఎట్టివారలగు
 ముల గరిగింపక, నవాయాసుకు మల విసర్జనము చేయును గొప్ప
 శ్రీలకునాడ యథేచ్ఛ గు నాడవచ్చును. వెల 4 పా 1-0-0,
 1 పా 3-0-0
 3. చందనాదితైలము (హేరాయిల్):—గుంపానగల రుమాన. వెండ్రుకల అభివృద్ధికి
 ప్రోత్సహించు. మును, దురద మొదలగు వాడు నివారణలేయును కండ్లకు
 చలవచేసి ఆయుషము తీర్చును. నిద్ర లేవు, నవోద్భవము,
 విశ్రాంతియుమొదలగు దుర్గుణములను నిలిపి నిద్రవట్టించును. విశ్రాంతి
 వెల 2 పా 1-0-0, 1 పా 7-0-0
 4. భృంగములక తైలము:—నిక్కము అభ్యంగము చేసికొనుటకు, కలసి రావలెను
 బురుగు, మంచితైలము. శీతరోగములు, అలసాపున, ఉష్ణావధు
 మొదలగు వానిని బోగొట్టుటకు ప్రసిద్ధమైనది. కలపెండుగల నల్లగా
 నందు. ట్టు చేయును. దురద, ఇండ్లంపుడు (చెండ్రుకల రుచి చేయుట)
 మొదలగువాటికి యోగ్యము. 4 పా 1-0-0, 1 పా 3-0-0
 మా క్యాలరగు ఉచితముగా పంపబడును.

వానియొక్క భవిష్యత్తు
విషయమేమి?
దైవమటనకు
పదలివేయకుడు—
రూఢి చేయుడు
వాని భవిష్యత్ ఈ కంపెనీయందు
నిర్భయముగ నుండును.
నేపనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు
కంపెనీ, లిమిటెడ్.
 88, స్ట్రాటాచెట్టి, మద్రాసు.
 ఫోన్ నెంబరు:—టి. వి. రాఘవయ్య, బెజవాడ.
NATIONAL INDIAN
LIFE INSURANCE CO., LTD.

విదేశ ధరలు

(హుబర్ ప్రత్యేక సర్వీస్)

"	"	(నవం-జన)	6-18-9	6-18-9	విశ్రేణి విశ్రేణి
"	"	నేత్రులక్షిణ			విశ్రేణి విశ్రేణి
"	"	(అక్టో)	6-10 0	6-10-0	
"	"	(నవం-జన)	6-8-9	6-8-9	విశ్రేణి విశ్రేణి
"	"				విశ్రేణి విశ్రేణి

అనువములు

బొంబాయి	(అక్టో-నవం)	12-2-6	12-2-6		
"	"			విశ్రేణి విశ్రేణి	
"	"	(నవం-జనం)	12 10-0	12-10-0	
చేపేడ్				విశ్రేణి విశ్రేణి	
కోరియోలిని	(అక్టో-నవం)	12-2-6	12-2-6		
"	"			విశ్రేణి విశ్రేణి	
బాగ్					
కరాచీ, లండన్				విశ్రేణి	

4వ 81½% పా 100½

బోంబాయి, అక్టోబరు 22 —
 మిల్లుల వాటాను మంజూరుగా నుండే
 వ్యాపారము కొనసాగ్రమ జరిగెను. బంగారము
 మార్కెట్టును నిలకడగా నుండెను.
 మారకము
 తంజివూరు 1.50 1-6-1/8
 మూడునెలల దరఖాస్తు (వాడుదా)
 తంజి వూరు 1-6-8/82
 సాధారణమైన దిమాండు 1-6-1/8
 మూడునెలల దరఖాస్తు (అక్రమ) 1-6-1/4
 ఎక్స్‌ట్రా క్లా హోజరు వల్ల 1 1/2%
 గవర్న మెంటు సర్క్యూలర్‌లు
 8 1/2% కరెన్సీ మెంటు పేవర 78-14-
 4% వార్షికమును ప్రముఖ 1981/86 97-10-0
 4% 1984/87 98-12-0
 4% 1986/70 98-04-0
 4 1/2% బాండు 1984 100-1-0
 4 1/2% మునిసి 1985/80 98-12-0
 5% యుజ్‌మును 1989/47 100-2-0
 5% బాండు 1985 101-2-0
 5% మునిసి 1989/44 101-2-0
 5 1/2% మునిసి 1989/40 103-8-0
 5% బాండు 1989/85 101-17-0
 5 1/2% ట్రెజరీ బాండు 1985 105-2-0

1988	5 09
"	5 09

అనుష్ఠానాదాక ఆధ్యాత్మ	66 800-0-0
కాంబాయి కలహా రి	668-4-0
గుంపరి	205-6-0
కెంబల్ ఇండియా	275-14-0
సెనాల్ గ్రాంజ	262-8-0
ఇండియా స్టీల్ చింక్	158-2-0
ఇండోర్ మాల్వా	888-12-0
మొరారి	298 12-0
పానిపట్	292-8-0
పూర్వీ బెల్ల	210 0 0
పూర్వార్	205-0-0
కాంబాయి	189-12-0
మొత్తములు	
అదాక	128-12-0
పూర్వార్ పంచదార	188-2-0
పూర్వార్. అదా. పూర్వ	

1983	7.57
------	------

బొంబాయి స్టాండ్	215-0-0
ఇండియన్ సిమెంటు	175-10-0
కాన్స్ట్రీ (ఆర్ట్)	157-8-0
“ (డిప్లొ)	550-0-0
కాతా స్టీల్ మిల్సు (ఆర్డినరీ)	80-0-0
“ (డిప్లొ)	190-0-0
“ హైడ్రో	187-2-0
“ పవర్	725 0-0
కాతా కనస్ట్రక్ట్ షా	49-4-0
అంధ్ర (ఆర్డినరీ)	1140-0-0

వ్యాపకులు

ఇంటర్నేషల్ బ్యాంక్ (ఫ్రాన్స్) గా	
మెల్లింబనరీ	1235-0-0
కొంతమకు నల్ల ఉచిమ	293-0-0
ఇండియన్ బ్యాంక్	92-8-0

నేపథ్యము

నగర్లు, ఉపనగరములు దివ్యాత్మకము
 నగర్లు 1-6 రు.ల-0-0 సహజములు (తత్వములు,
 విజ్ఞానము, బాంధవ్యము, మృత్యుము)

